

༄། །འོ་ནང་ཇི་བཅུན་ཏུ་ར་རྒྱ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཔེ་
བསྐྱར་མ་པོད་ཞེ་གསུམ་པ་བཞུགས།

དཔེ་སྐྱོན་པ། རྒྱལ་མོ་འབྲུག་པ།
དཔེ་སྐྱོན་འགན་འཁུར་པ། ཚངས་པོ།
མཉུན་ཤོག་མཛེས་འབྱོར་པ། འཕྲོ་འདུལ་རྫོ་རྗེ།

ཅེ་ཡེ་ལོ་ལོ་ལྷ་ལཱ་འབྲུག་ལཱ།

དེབ་གྲུ་ལྷ་པ།

༭། །རྫོ་ནང་རྒྱ་ར་ན་ཐའི་གསུང་འབུམ།

(༤༩ / ༤༥)

དཔལ་བཅེགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྫིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་བསྐྱིགས།

*

ཀྲུང་གོ་པོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་གིས་བསྐྱོན་ཏེ་བཀྲམ།

པེ་ཅིན་མའོ་རིན་ཚོན་ཁྲ་པར་འདེབས་ཀྱང་མིས་དཔར་བཏབ།

ལྷ་མོ་༡༠༠༥མའོ་རྫོ་ལའར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྐྱིགས།

ལྷ་མོ་༡༠༠༥མའོ་རྫོ་ལའར་པར་ཐངས་དང་པོ་བཏབ།

དཔར་གྲངས། ༠༠༠༡— ༡༥༠༠

ISBN978—7—80253—013—3/B. 51

གསུང་འབུམ་ཆ་ཚང་(དེབ་༡—༤༥ལོད་) ལ་རིན་རྫོང་། ༡༡༠. ༠༠

出版人:周华
责任编辑:聪博
封面设计:多吉

图书在版编目(CIP)数据
觉囊·多罗那他文集:藏文/觉囊·多罗那他著
百慈藏文古籍研究室编. - 北京:
中国藏学出版社, 2008. 4 (先哲遗书. 43-87)
ISBN 978-7-80253-013-3
I. 觉… II ①觉…②百… III. 喇嘛教
- 古籍-汇编-藏语 IV. B946.6
中国版本图书馆CIP数据核字(2008)第040183号

先哲遗书 (八十五)
觉囊·多罗那他文集
(43/45)

百慈藏文古籍研究室编辑整理

*

中国藏学出版社出版发行
北京墨人彩色印刷有限公司印刷

*

开本: 880×1230毫米 1/32 印张: 569
2008年4月第1版 2008年4月第1次印刷
印数: 0001—1500册

ISBN978-7-80253-013-3/B. 51

本文集总定价(1-45卷): 910.00元

འདི་འདྲའི་དཔེ་སྐྱོན་མཉམ་ལས་ཀྱི་གོ་སྐབས་ལེགས་པོ་དང་ཅག་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ལ་ཐོབ་པ་ནི་གིན་ཏུ་
སྐལ་བ་དབུ་ཞིང་གཟི་བཞིན་གྱི་འོས་འགན་ཞིག་ཏུ་བརྩམ་ཏེ་ལོ་འགའི་དཔེ་སྐྱོན་འཆར་གཞི་གཙོ་བོའི་ནང་
དུ་བཀོད་ཟིན་ཅིང། ལས་གཞི་འདི་ལ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་གྱི་དཔེ་བྱིད་དང་རྒྱལ་
ཁབ་ལྷི་ནང་གི་བོད་རིག་པའི་མཁས་དབང་དུ་མས་གདེང་འཛོག་དང་མཐོང་ཚེན་གྱིས་སྐལ་མ་ཡང་ཐོབ།

《མེས་པོའི་བུ་ལ་བཞག།》 གི་མ་གྱི་ཐལ་ཆེར་ནི་དཔེ་སྐྱོན་གྱི་འགྲུབ་ལོན་པས། མ་དཔེ་
གསལ་མི་གསལ་དང་སྐྱེད་ཡིག་མང་ཞིང་བྱིས་རྒྱུགས་འདྲ་མིན་གྱི་དབང་གིས་གྲོག་དཀའ་བ་འབང་གིན་ཏུ་མང་
པོ་འདུག འོན་ཀྱང་དཔལ་བརྟེན་པོད་ཡིག་དཔེ་སྐྱོན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གིས་ལོ་མང་རིང་ཉམས་མྱོང་
བསྟུ་ལེན་དང་མཁས་དབང་དུ་མར་བཀའ་འདྲི་ལྷན་པར་བརྟེན་ཡིག་གཟུགས་གསར་རྒྱག་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་
ཐུབ་པ་བྱུང། དར་གིང་དུ་ལོད་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་དཔེ་སྐྱོན་གཞན་པ་དང་བསྐྱར་ཏེ་གཏན་ལ་ཐབ་ཡོད་པ་
བཅས་ཏེ་ཞིབ་ཆ་དེ་བཙོ་མའི་བསྟུ་སྒྲིག་གསལ་བཤད་དུ་གཟིགས་པར་ལུ།

དཔེ་སྐྱོན་གྱི་སྐོབ་དང་ཕྱོགས་སྒྲིག་ དཔེ་སྐྱོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་ཐུགས་ཁུར་གནང་
མཁས་གྱི་མཁས་དབང་རྣམས་དང། ལྷག་པར་དུ་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་ཞིབ་འཇུག་ལྟེ་གནས་གྱི་དཔེ་བྱིད་
ལྟན་རྒྱས་དང། མཁས་དབང་ཐུབ་བརྟེན་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཚོག་སོགས་ཀྱིས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་མཇུག་སྟོན་གྱི་
བཀའ་འདྲིན་བསྐྱེད་པ་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལྷ་རྒྱ་དང། དཔལ་བརྟེན་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་
འགན་འཛིན་པ་ལྟན་རྒྱས་དང། ལུ་དག་པ། ཡིག་རྒྱག་པ་སོགས་མདོར་ན་ལས་གཞི་འདི་ལ་ལྷག་བསམ་
དང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོས་ཞབས་ལྷི་ལུ་མཁས་རྣམས་ལ་སྤྱིང་ཐག་པ་ནས་བཀའ་འདྲིན་ཆེ་ཞེས་ལྷ་རྒྱ་དང།

དཔེ་སྐྱོན་འདིའི་དཔེ་སྒྲིག་དང་ལུ་དག་ཐབ་ལ་ཉ་ཅང་ནན་ཏན་དང་ཞིབ་ཚགས་བཞི་ལྷལ་བུས་མོད།
འོན་ཀྱང་ར་ཚོར་ཤེས་ཚད་དམན་པའི་དབང་གིས་ནོར་འཇུག་མི་ཉུང་བ་ཡོད་མྱོང་བས་དབྱེད་ལྟན་དག་གིས་
ནོར་བཅོས་ལོ་བསྐང་གི་དགོངས་འཆར་ལྷག་སྐྱོལ་གནང་བར་ལུ།

ཞེས་ཀྱང་གོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༩༧ལོའི་ལྷོ་བ་དང་བོའི་ཚེས་༡༠ལ།

རྣམས་ལྷུ་བོད་ཡིག་གི་དབེ་མཛོད་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མ་ཟད། བོད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་གཞུང་སློབ་གཉེན་གྱི་སའི་སྡེ་ཆོན་དང་སློབ་མ་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཡོད།

དེ་ནི་གོང་དུ་སྐྱུས་པའི་བཤད་སྐྱབ་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་བཙུང་བའི་གང་དང་གང་ཡིན་པའི་དོ་སྲོད་མདོ་ཙམ་ལུ་ན། དེ་ཡང་རི་སྐད་དུ། འཇམ་མགོན་ཀོང་སྐུལ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞལ་ནས། ཆོས་སློབ་ཐོན་མི་བེ་རོ་སྐྱ་ཙམ་ཞང་། །གཞུང་སློབ་རིན་བཟང་རྫོག་ལོ་ས་སྐྱ་པ། །བུ་སློབ་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ། །ཞེས་དང་། བོད་ཡུལ་སྐྱབ་བརྒྱུད་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད། །རྗིད་མ་བཀའ་གང་མས་ལམ་འབྲས་བཀའ་བརྒྱུད་པ། །ཤངས་པ་ནི་གྲུང་སྐྱོར་དུག་བསྐྱེན་སྐྱབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཤེས་བྱའི་གཞུང་ཡུགས་སྐྱ་ཚོགས་ཀྱི་འགྲུལ་ཁྱད་དང་འཆད་རྒྱུལ་གྱི་དབྱེ་བས་བཤད་རྒྱུན་འདེགས་པའི་ཀ་ཆེན་བཅུ་དང་། སྐྱབ་པ་ཉམས་སྲུ་ལོན་རྒྱུལ་ལ་བརྒྱུད་པའི་ཁྱད་བར་དང་མན་དག་གི་དབྱེ་བས་སྐྱབ་བརྒྱུད་འདྲེན་པའི་ཤིང་ཉ་བརྒྱུད་དེ། བཤད་སྐྱབ་ཤིང་ཉ་ཆེན་པོ་བཙུང་བའི་སྡེ་ཆོན་འབྲས་དང་བཙས་པའི་གསུང་རབ་རྒྱ་མཚོ་ལྷ་བུ་ཞིག་བདག་ཅམ་གི་ཡབ་མེས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གཅེས་པའི་ལུས་སོག་ལོངས་སྐྱོད་ཐམས་ཅད་ཡངས་པ་མེད་པར་བཏང་སྟེ། ལྷི་རབས་རང་རེའི་བརྒྱུད་འཛིན་རྣམས་ལ་འབྲས་ལུན་ཡན་བདེའི་དཔལ་ལ་དམིགས་ནས་བཞག་པའི་ནོར་བུ་རིན་པོ་ཆེ་ཡིད་བཞིན་དབང་གི་རྒྱལ་པོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་མཆིས།

དེ་དག་ལས་མང་ཆེ་བ་རིག་གསར་ལོ་བརྒྱའི་གོང་ཆག་ཆེན་པོ་སོགས་དུས་ཀྱི་རྒྱུད་པའི་དབང་གིས་སེམས་མེད་འབྱུང་བཞིའི་འཛིག་པ་དང་། སེམས་ལྡན་མི་དང་མི་མིན་གྱི་གཞོད་པས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་ནི་རྒྱ་བོད་ཡོངས་གྲགས་ལྟར་ལགས།

རིག་གནས་གསར་བརྗེའི་མཁུག་རྒྱུ་ལ་བ་དང་ཚབས་ཅིག་ཏུ་གི་ཡང་
 དག་པའི་སྲིད་རྒྱུ་གི་ཉི་འོད་སྒྲུབ་ཡང་འཕྲོས་ཏེ། ཏང་དང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་འགོ་
 མིང་དང་ཅུ་འཁུགས་གནང་ནས། དཔེ་རྙིང་འཕོར་བསྟུ་དང་། ལེགས་རྒྱིག་དཔེ་
 རྒྱུ། རྒྱུ་སྐྱེལ་སོགས་ཀྱི་སློབ་ཀྱི་རང་རིགས་ཀྱི་རིག་གནས་ཉམས་པ་སོར་རྒྱུ་
 དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་བྱ་བར་སོ་སོའི་འཕོས་བརྟུན་གྱི་སྤྱུ་རྒྱུ་པའི་
 རྒྱལ་བ་བཟང་པོའི་དཔལ་ལ་འོངས་སུ་སྤྱད་དུ་ཡོད་པའི་རྒྱབས་འདིར། རང་རྗེའི་
 ཡབ་མེས་རྣམས་ཀྱིས་བཞག་པའི་མ་ཚོར་མང་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་དེད་ཅག་གི་
 བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་དུ་ལྷག་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་གཅེས་སྤྱོད་ཚེ་པོས་སྤྱད་
 རྒྱུ་དང་དར་སྐྱེལ་བྱེད་རྒྱ་ལྡི་མེས་རྒྱལ་གྱིས་གནང་བའི་ལས་འགན་ཡིན་པར་མ་
 ཟད། འུ་ཅག་པོད་ཀྱི་རིག་གནས་སློབ་གསོའི་བྱ་བར་ལེགས་སྦྱོས་འབྲུལ་མཁུག་གི་
 བཀོད་དར་འཕྲིད་གསུམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ལ་མཚོན་ན། རང་རྗེའི་སྤྱད་བའ་བའ་
 པའི་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པའི་གཟི་འོད་སྤྲོ་ན་འཕར་པའི་འོས་འགན་མཚོག་ཏུ་རྒྱུ་
 པ་ཞིག་གུང་ཡིན་པར་སེམས།

དེར་བརྟེན། རྩོགས་དང་རིས་སུ་མ་ཚང་པའི་སྦྱོས་སུ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་
 ལྷགས་ཚོམ་གནང་བའི་གསུང་རབ། བཤད་རྒྱུ་ཤིང་ཏུ་བཅོ་བརྒྱད་ལས་གྲུབ་པའི་
 མདོ་སྤྱད་ཀྱི་གཞུང་བཤད་དང་། ཚོས་འབྱུང་དང་གདན་རབས། ལྷ་ཐར་དང་
 གསལ་ཡིག་བརྗེད་སྤྱོད་དང་རྟུན་བཟ། རྩིས་དང་གསོ་རིག་སོགས་དཔེ་དཀོན་འཕོར་
 པ་རྣམས་བསྟུ་ཚད་པ་རྣམས་བསལ། ཉམས་པ་རྣམས་གསོས། འབྲུགས་པ་
 རྣམས་བརྒྱུགས་ཏེ་དཔེ་ཚོགས་འགའ་རིམ་པ་བསྟར་ཚགས་སུ་པར་དུ་བརྒྱུན་པ་དང་
 བརྒྱུན་རྩིས་ལས།

དེ་ལས་འདིར་ལོ་ནང་རྗེ་བཙུན་དུ་ར་བུ་ཐའི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྟར་མ་
འདི་རྒྱ་ཚེའི་གཟིགས་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤུལ་བ་ཡིན།

འབྲུང་ཚར་ང་ཚོའི་དཔེ་ཚོགས་དཔར་སྐྱེན་ལུ་རྒྱུའི་སྐོར་ལ་ལྷག་བསམ་ལྟར་
ཞེང་མཁུམ་སྐྱེན་ཡངས་པའི་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གྱི་བཀའ་
སློབ་སྦྱོལ་གནང་དང་། དཔེ་དགོན་གྱི་མ་སྤྱི་གཡར་གནང་གི་སྐབས་འཇུག་ཡོང་བ་
མཁུམ་མཁུམ། །

ཞེང་འབྲོག་གསལ་འདེབས་ལུ་བ། ལྷག་པར་དུ་ད་ལྟ་ལུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་རྒྱས་
ཤིང་། མེམས་ཀྱི་སློ་གྲོས་བཀའ་བའི་གཞིན་སྐྱེས་རྣམས་ལ་མཚོན་ན། སྤྱིང་པོས་
དབེན་པའི་ཁ་ཐོ་འདོན་པ་ལས། རོལ་མེད་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་སྤྱིང་ལ་
འཆར་། རོན་ལྟར་གྱི་རྣམ་དཀར་བྱ་བ་དང་དུ་ལེན། ལྟར་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་རིག་
གཞུང་སློབ་གཉེར་བྱེད། འཁོས་བསྟུན་གྱི་སྤྱི་ལུའི་ལས་ཀུང་ཟད་རེ་སྐབས་ལུས་ན།
མེས་རྒྱལ་ལ་ཞབས་དོན་འགྲུབ། རང་རིགས་ལ་ལེགས་སྐྱེས་འབྲུལ། རང་ཉིད་ཀྱི་
ལ་རྒྱ་མངོན་སྲུབ་པ་ཞིག་ཀྱང་འོང་བ་ནི་མཐོང་ཚོས་མངོན་སྲུང་ལགས་པས། དེ་
བཞིན་དགོངས་དབྱིངས་སྐྱེ་རྒྱུ་པར་ལུའོ། །

ཕན་འབྲོག་ཆུན་འབྲུམས་པོ་སྲུབ་བསྟན་ཉི་མས།
སྤྱི་ལོ་༡༩༠༧པའི་སྤྱི་ཚེས་ལ་གྲུས་སྤུལ།

བསྐྱེད་ཀྱི་གསལ་བཤད།

དེ་ལས་ང་ཚོའི་རོ་ནང་རྗེ་བཙུན་ཏཱ་ལ་ལྷ་མོའི་གསུང་འབྲུམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྐྱེད་ཀྱི་གསལ་བཤད་པར་སྐྱེད་ལྷན་པ་འདི་ནི། གཟུགས་དཀར་མཚོག་སྐྱེད་ལྷན་བཙུན་ཉི་མའི་བཀའ་སློབ་དང་བདག་སྐྱེད་ལོག་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།

དེ་ཡང་སྐྱིད་ཁོང་ལ་གསུང་འབྲུམ་བོད་བཞི་བཙུ་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཚུལ་ཕྱིས་སུ་བྱིས་པའི་རྣམ་ཐར་འགའ་ལས་གསལ་ཡང་། དངོས་སུ་བོད་བཞི་བཙུ་འདི་དཀར་མཚོ་ཁ་གསལ་ཞིག་ད་སྐྱེད་ང་ཚོའི་མཇུག་ལྷན་ལྷན་དངོས་སུ་མཇུག་བྱུང་བའི་བོད་བཙུ་ལྷན་ནི། དེང་སང་ཡོངས་བཀའ་སྐྱེད་ལྷན་བརྒྱུ་བར་མ་ཞེས་འབོད་པ་འདི་ནི། བོད་རབ་བྱུང་བཙུ་པའི་མེ་འབྲུག་(སྐྱི་ལོ་1616) ལ། མངའ་རིས་སྐྱེད་ཀྱི་གྲུང་ཐང་གི་རྒྱལ་རབས་ཉི་ཤུ་ཅུ་གསུམ་པའམ། ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་དམར་པོ་སྟེ་བསྐྱེད་ལྷན་ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞི་པ་བཙོད་ནམས་དབང་ལྷུག་སྟེང་ཡོན་བདག་བྱས། ཏཱ་ལ་ལྷ་མོའི་དངོས་སྐྱེད་གཉེན་ཡི་བརྗེ་དཀོན་མཚོག་ལེགས་བས། ཐོག་མའི་མཚོམས་སྐྱོར་དང་པར་བྱུང་འབྲི་བ་སོགས་བྱས་ཏེ། དུས་འཁོར་སྐབས་སྟེང་དང་སྐད་གཉིས་ཤིག་སྐྱུར་སོགས་ཚོས་ཚོན་བཙུ་བཞི་ཤིང་པར་དུ་བཀོས་པ། རྟག་བརྟན་དམ་ཚོས་སྐྱིད་དུ་སྐྱེད་དངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ། དེའི་སྟེང་དུ་རྟག་བརྟན་རང་ནས་བཀོས་པ་བཅས་བོད་

བཙོ་ལུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ལུ་དབེ་བར་མ་ཚར་གཅིག་ །རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་
ཚེན་པོས་འབྲས་སྐྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་གདན་དྲངས་བ། ལྷིས་དུས་འགྱུར་
སྐབས་ལུ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ལོ་བྱང་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། དེང་སེང་བོད་ལྗོངས་
དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་སྐྱེན་དྲངས་ཏེ་བཞུགས་པ་དེ་ཡིན།

ཡང་གངས་ཙམ་མཁས་གྲུབ་རིམ་གྱི་མིང་མཛོད་ལས། ཁོང་ལ་
གསུང་ཚུམ་གྱི་ཏུ་མང་པོ་ཡོད་པར་གྲགས་ཀྱང་རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་ཚེན་པོས།
གསུང་འབུམ་གྱི་བར་རྣམས་བཀའ་རྒྱ་བཏབ་སྟེ་པར་མི་ཚོག་པ་མཛོད་པས་
ད་ལྟ་ཁོང་གི་གསུང་ཚུམ་རྣམས་ཁ་ཚང་བ་ཏུ་ཅང་དཀའ། རྒྱལ་དབང་ལུ་པ་
ཞིང་དུ་གཤེགས་རྗེས། ལྷོ་གོས་བརྟན་པས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་ལ་དཀར་
མག་བསྐྱས་པ་ཞིག་མཛོད་འདུག། དེའི་རྗེས་ན་ལུ་རི་ལུག་སྐྱུལ་སྐྱུས་མཛོད་
པའི་དུ་ར་བུ་ཐའི་གསུང་འབུམ་དཀར་མག་དྲངས་གསལ་མེ་ཡོང་ཞེས་པའི་
ནང་དུ། བོད་ཀ་ནས་ཙམ་བར་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་བརྒྱ་དོན་གཉིས་
དང་། ལྷེབ་གངས་བདུན་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ལུ་བཅུ་བཞུགས།

ད་ལྟ་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ལོ་བྱང་དུ་བོད་བཅུ་བདུན་ལ་ཚོས་ཚན་ཉིས་
བརྒྱ་དོན་བརྒྱད་དང་། ལྷེབ་གངས་བདུན་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་ལུ་བཅུ་ཙམ་བརྒྱད་
བཞུགས་ཞེས་གསལ་ཡང་ང་ཚོའི་གོང་གི་དཀར་མག་གཉིས་པོ་ད་སྟོན་མཛལ་
རྒྱུ་མ་རྟེན། དེ་ཡང་ན་ལུ་རི་ལུག་སྐྱུལ་སྐྱུས་དཀར་མག་དྲངས་གསལ་མེ་ཡོང་
ཞེས་པ་ལྷགས་ཚུམ་གཙང་སྟེ། ལྷུང་རྟག་བརྟན་གྱི་གྱིང་བར་དུས་ཟིང་དབང་

གིས་ཉམས་ཆག་ཤོར་བ་རྣམས། ཁ་གསོ་མཛད་ཚུལ་ཐོས་ཀྱང་ཞིབ་པའི་ཕོ་
 རྒྱལ་ཁ་གསལ་མཛད་ཀྱི་མ་ལུང་། ད་ལྟ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་རྣམས་རྒྱལ་
 གི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པའི་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་ཡོད། ཞ་ལུ་རི་ལྷག་
 ལྷལ་རྒྱས་ཉམས་གསོ་མཛད་པ་དེ་ཡིན་ནམ་སྐྱམས་སྟེ། ད་ལྟ་ཉག་བརྟན་གྱི་
 པར་རྙིང་པོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་པོད་བཅོ་ལྔ་དང་། པོད་
 གྲངས་དང་ཚོས་ཚན་མང་ཉུང་ཚོག་མཚམས་སོགས་རྩེ་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་
 རྩིས།

ད་ལམ་ང་ཚོས་ཁོང་གི་གསུང་འབུམ་གྲོག་གྲུང་ནང་དུ་བཞུག་སྐབས་
 གྱི་ཐོག་མའི་མ་དཔེ་ནི། ཉེ་ཆར་གྲུ་མ་ཡོན་ཉན་བཟང་པོས་འཇམ་ཐང་དུ་གིང་
 པར་ལ་བརྗོད་པའི་སྟེགས་བམ་ཉེར་བཞི་ཅན་དེ་ལ་བྱས་ཏེ་ལྷ་དག་ཐེངས་
 གསུམ་བྱས། དེ་རྗེས་སྐར་ཇོ་ནང་ཉག་བརྟན་དུ་བཞུགས་པ་རྩོམ་པ་པོ་ཏཱ་ར་
 ལུ་ཐ་རང་ཉིད་གྱི་བྱུག་དཔེ་སྐབས་འགར་བྱས་མཚན་ཡོད་པ། ད་ལྟ་འབྲས་
 ལྷུངས་གནས་བཅུ་ལྟ་ཁང་ནང་བཞུགས་བྱིས་མ་པོད་རྒྱུང་བཅུ་ལ་ཚོས་
 ཚན་ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། ཇོ་ནང་ཉག་བརྟན་གྱི་པར་རྙིང་པོད་བཅོ་ལྔ་པོད་
 ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་དུ་བཞུགས་པ་དང་། ཨ་རི་བ་དགོན་འཇམ་དབྱངས་
 རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དཔེ་མཛོད་དུ་བཞུགས་པ་པར་རྙིང་པོད་བཅུ་བདུན་ཡོད་པ་གཉིས་
 རྟོགས་བསྐྱེད་གསལ་བཤད། པར་རྙིང་པོད་ཉི་ལུ་ཅམ་ལ་ཚོས་ཚན་ ༡༧ ལྷུང་བ་ལ་
 ལྷུང་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐེངས་དང་པོ་བྱས།

དེ་ནས་རྟག་བརྟན་གྱི་པར་པོད་ཉི་ཤུ་ལ་བསྐྱར་གཞི་དང་། འཛམ་ཐང་གི་
 པར་མས་སྐྱར་བྱེད་བྱས་ཏེ་དཔེ་བསྐྱར་ཐེང་གཉིས་པ་ལྷན་པ་ཡིན། འོན་ཀྱང་
 པར་མ་སྐྱ་ལྷུ་གཉིས་དང་བྲིས་མ་གཅིག་བཅས་དཔེ་གསུམ་པོ་ཙུ་པའི་ཆ་
 བས་གཅིག་མཚུངས་སུ་བལྟགས་པ་ལས་ཁྱད་པར་ཚེན་པོ་མི་འདུག། ཚོགས་
 རྫོང་ལ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་ནི་མཚན་དཀྱུས་སུ་ཤོར་བ་ཡིན་འདུག་པ་
 བམས་ཀྱང་། ལུག་རྟགས་ནང་དུ་བརྟུག་ཏེ་གསལ་པོ་བྱས་ཡོད། རྟག་བརྟན་
 པར་རྫིང་དང་འབྲས་སྐྱངས་བྲིས་མ་གཉིས་སུ་དཔེ་མ་བལྟགས་པ། འཛམ་ཐང་
 པར་མའི་ནང་བལྟགས་གསུང་ཐོར་ལུང་སྐོར་མ་རྟགས་ཅན་དང་། ཞ་རྟགས་
 ཅན་གཉིས་དང་། ཟ་རྟགས་ཅན་དུ་མ་ཐེག་མཚོག་གི་ཟིན་བྲིས་རབ་བྱེད་
 དུག་པ་ཡན་མད། ཏཱ་ར་བུ་པའི་ཞལ་གསུང་སློབ་མ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོས་ཟིན་
 བྲིས་སུ་བཤོད་པ་དང་། རབ་བྱེད་བརྟན་པ་བརྒྱད་པ་གཉིས་རྩ་འཕྲོའི་དགོ་
 བཤེས་མཚོག་གུ་རྒྱ་མཚོས་གསར་དུ་བསྐྱབ་པ། འ་རྟགས་ཅན་ཉང་ལུལ་གྱི་
 ལོ་རྒྱུས་དུ་ར་བུ་ཐས་ཞབས་བཏགས་མཛད་པར་གྲགས་པ་བཅས་ཚོས་
 ཚན། ༡༡ལ་འཛམ་ཐང་གི་པར་མའི་དཔེ་གཅིག་ཤུ་ལས། རྟག་བརྟན་པར་
 རྫིང་དང་འབྲས་སྐྱངས་བྲིས་མ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱར་གཞི་མ་རྫིད། རྟག་བརྟན་པར་
 རྫིང་གཅིག་ཤུ་ལས་གཞན་གཉིས་ལ་མེད་པ་ཚོས་ཚན། ཡང་རྟག་བརྟན་དང་
 འཛམ་ཐང་པར་མ་གཉིས་ཆར་མེད་པ། འབྲས་སྐྱངས་གནས་བརྟུ་ལྟ་ཁང་དུ་
 བལྟགས་པའི་གྲལ་ནས་ཚོས་ཚན་བཙོ་བརྒྱད་ལ་ལྟེ། ༡༤ རྟགས་རྫིང་གྱུང་

བ་བཅས་ལ། ལུ་དག་བྱས་ཏེ་ཁ་སྐོང་གི་རྩལ་དུ་བཞག་ཡོད་པ་བཅས་ཚོན་
བསྐྱེད་མཉམས་དེབ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་ལུ་ལ་ཚོས་ཚན་༤༠༠ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོའི་མ་དཔེ་
གཡར་རྒྱ་མ་རྟེན་པ་སྐོབ་རྩལ་པ་པོའི་སྤྱད་དཔེའི་གལ་ནས་ཡིན་པ། འབྲས་
སྤངས་གནས་བརྒྱ་ལྟ་ཁང་། དཔེ་རྟགས་སྤྱི་ཤར་འཛུགས་གཏམ་དུ་བྱ་བ་
ནོར་བུའི་འབྲུང་གནས་སྤེབས། ཡང་སྤྱི་ཤར་འཛུགས་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་
རྣམ་བཞག་ཚོས་དབྱིངས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱན་རྣམ་པར་བཞོད་པ་སྤེབས། རྟེ་ལག་
འབྲས་ཀྱི་ཚོས་ཚན་གཉིས་པོ་མ་འོངས་པར་དཔེ་གཡར་ཐབས་བྱ་དགོས།

ད་ལྟ་ང་ཚོས་དཔེ་བསྐྱར་དང་ལུ་དག་གི་སྐབས་སུ་མ་དཔེ་རྩ་འཛིན་
བྱས་ཏེ། དཔེ་གསུམ་མི་འདྲ་བའི་ཚེ་རྟག་བརྟན་ལ་<<རྟ>>རྟགས་འདི་དང་།
འཛམ་ཐང་ལ་རྟགས་<<རྩ>>འདི། དག་ཚེས་བཅོས་ལ་གྲག་རྟག་འདི།]
དང་། མཚན་རྣམས་གྲག་རྟག་< >འདིའི་ནང་དུ་སྒྲག་ཡོད།

གསལ་བཤད་ལུ་རྒྱ་ཞིག་ལ་དཔེ་བཞི་པའི་ནང་དུ། ཀུན་མཁུན་དོལ་པོ་
པའི་གསུང་ཚོས་ཚན་བཞི། རིག་འཛིན་ཚེ་དབང་ཀུན་ལྷན་གྱི་གསུང་རྩེ་
སྐོར་ཚེ་ག་ཞེས་པའི་ཚོས་ཚན་གཅིག་བཅས་འཛམ་ཐང་པར་མར་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཡང་ས་བཟང་མ་ཏེ་བཀ་ཚེན་གྱི་གསུང་དུས་འཁོར་སྤྱད་རྒྱུའི་སྐོར་
ཚོས་ཚན་གཅིག་རྟག་བརྟན་པར་རྟེན་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་རང་འཇག་བཞག་ཡོད་
པ་དང་། ཁོང་གི་རང་རྣམ་གཅོད་པོར་གྱུར་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཞལ་གདམས་རྣམས་སྤྱི་
གཙང་གི་ལུས་སྐྱད་ཡིན་ནམ་སྤྱི་པའི་ཐ་སྤྱད་གོ་དཀའ་བ་མང་པོ་ཞིག་

བེད་སྤྱད་གནང་བ་དག་ཀྱང་རང་སོར་བཞག་ཡོད།

ད་ལམ་བཀའ་འབྲུམ་འདི་ཚུལ་ལའོར་ནང་དུ་སྤྲུགས་པའི་འགྲོ་སོང་ཙུ་
འདྲ་ཚོགས་པ་ནས་ཞུས་ཤིང་། དར་སྐྱེན་ཚར་ལུ་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་བོད་རིག་པ་
དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་བཞུས། ཚར་བརྒྱད་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་ཕྱི་གྲིབ་སོགས་ཀྱི་
རྒྱའི་སྐྱེན་བདག་རྣམས་ཀྱིས་གནང་ཞིང་། ཚར་ཉེས་བརྒྱའི་འགྲོ་སོང་ཙུ་འདྲ་
ཚོགས་པ་ནས་བཞུས་པ་བཅས་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན་ལས། ད་ལམ་དངོས་སྤྱད་པར་དུ་
བརྒྱན་སྤྱབ་པ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་ཆེའི་གྲོག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེན་ལམ་དུ་སྤྱལ་བ་ཡིན།

ལས་གཞི་འདིར་བོད་ལྗོངས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་མ་དཔེ་བོད་བཙུ་
གཡར་གནང་བྱུང་བ་དང་། འཛམ་ཐང་བླ་མ་ལུག་སེལ་མཚོག་ནས་ཀྱང་མ་
དཔེ་བཙུ་རོགས་དང་། གོ་རིམ་སྒྲིག་རྒྱ། ལྷ་དག་བཅས་ལ་རོགས་རམ་གང་
མང་གནང་བ་དང་། ཁམས་སྤྱལ་བསོད་ནམས་དོན་གྲུབ་མཚོག་ནས་ཉང་ཡུལ་
ཚོས་འབྲུང་ལྷ་དག་གི་རོགས་རམ་གནང་བ་དང་། བླ་མ་དཔལ་ལུག་རྒྱ་མཚོས་
ལྷ་དག་གི་ལས་ཀ་སྤྱིའི་སྤྲུགས་འགན་ཆེ་བཞེས་གནང་བ་བཅས་ལ་སྤྲུགས་རྗེ་
ཆེ་ལྷ་རྒྱ་བའོ། །

དཔལ་བཙུགས་པོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་
ཀམ་བདེ་ལོགས་ཀྱིས།

རྗེ་བཙུན་ཏུ་ར་ལུ་ཐའི་རྣམ་ཐམ་མདོར་བསྟུན།

1575-1635

ཁོང་ནི་སྐོབ་དཔོན་ཚེན་པོ་བསྐྱེད་ལྷུང་གནས་དང་། པ་རྗེ་ཏུ་ལྷ་ཡ་རྩ་ར།
གཉེས་པོ་ལྷ་བ། ཁ་རག་སྐོམ་རྒྱུང་སོགས་སྐྱེས་ཚེན་མང་པོས་བྱིན་གྱིས་བརྟུན་སྟེ།
བོད་སྐྱོང་བརྟུན་མ་བཅུ་གཉེས་ཀྱི་ནང་ཚོན་ཁ་རག་རྒྱུང་བཙུན་གྱི་གནས་རྗོངས་
མོ་ཁ་རག་ཅེས་པའི་འདབས། རྒྱ་བོ་ཚེན་པོ་ལོ་ཉི་ཉའི་ཉེ་འགམ་དུ་རྩ་ལོ་ལྷ་བ་
ཚེན་པོའི་བརྒྱུད་པ་བར་མ་ཚད་པར་བྱོན་པ་ལ། ཤར་རྒྱུབ་གཉེས་སུ་བྱེས་པ་ལས་
ཤར་བ་ཀུན་དགའ་སེང་གའི་གདུང་བརྒྱུད། ལྷགས་འཚང་རྩལ་ཁྲིམས་རྒྱ་མཚོའི་
སྟེན་རྣམ་རྒྱལ་ལུན་ཚོགས་དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་དགུ་པ་རྗེ་འདིའི་ཡབ་དང་།
ཡུམ་རྗོངས་ལྷ་དགའ་དགུང་ལོ་བཅུ་དགུ་པ་གཉེས་ཀྱི་སྟེན་སུ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་
པའི་ཤིང་ལག་(སྤྱི་ལོ་1575) ལ། རོ་མཚར་བའི་ལྷས་དང་བཅས་སྐྱེ་འབྱུངས་ཏེ་
མེས་པོས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙོད་རྗོངས་ཞེས་མཚན་གསོལ།

སྐྱེ་བལྟམས་ཏེ་ལྷ་བ་བརྒྱུད་སོང་རྗེས་བཞེངས་ནས་གོམ་བ་སྐོ་ཐུབ་པ་
དང་། དགུང་ལོ་གཅིག་ཅུ་ནས་གསུང་བྱོན་ཏེ་ད་སྐབས་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཚོག་
ཡིན་ཞེས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྐྱེ་གོང་མའི་རྟེན་གསུམ་དང་
སྐྱིན་བདག་། ཉེ་གནས་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་གསལ་བར་གསུངས་པ་སོགས་གྱིས།
རོ་ནང་སྐབས་ཀུན་དགའ་གྲོལ་མཚོག་གི་ཡང་སྤྱིད་འབྱུལ་མེད་དུ་ཤེས་ཏེ། དགུང་
ལོ་བཞི་པར་རོ་ནང་མཐུན་ཚེན་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་དང་། ཞབས་རྒྱུད་བཀྲ་ཤིས་